

Helse Nord RHF
Sjøgata 10
8038 Bodø

Deres ref.:

Vår ref.:
2016/1936-2

Saksbehandler/dir.tff.:
Elin Benedikte Skog, 952 29 088

Dato:
24.05.2016

Innspill fra UNN-HF, til stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning

Universitetssykehuset i Nord-Norge (UNN-HF) takker for muligheten til å komme med innspill til fremtidig stortingsmelding om utdanning.

Samarbeidet mellom UNN-HF og UiT Norges arktiske universitet er tett innen utdanning og forskning. Som helseforetak ønsker vi å belyse noen forhold knyttet til utdanningskvalitet som er viktig for vår virksomhet.

Kommentarer til de fem faktorene som er satt opp som betydningsfulle for kvalitet i høyere utdanning;

1) Vi må ha høye ambisjoner på studentenes vegne.

Vi er enige i at studentutveksling og tilhørende samarbeid med utenlandske kolleger er et viktig bidrag til kvalitetsutvikling. De fleste helsefagstudenter har praksisperioder i sin utdanningsplan og vi ser at utvekslingsopphold gjerne er lagt til praksisperiodene. Dette medfører at helseforetaket blir utfordret på å ta imot utenlandske studenter for praksisopphold.

For en del kliniske miljøer, f.eks. pediatri og psykiatri, må vi kreve at studenten snakker skandinavisk språk. Flere helsefaglige utdanninger sliter i dag med å få til gjensidige utvekslingsavtaler fordi praksis i norsk helsetjeneste fordrer at man kan kommunisere på skandinavisk eller engelsk med pasientene.

Utvekslingsopphold på mindre enn 3 mnd. gir per i dag ikke lærestedet uttelling økonomisk.

- Vi anbefaler at det vurderes incentivmidler også til kortere utvekslingsopphold, da slike kan være mer realistisk å få til for flere av helseutdanningene/helseforetakene.

2) Vi må tilby aktiviserende og varierte læringsformer

Vi oppfatter at utvikling av aktiviserende læringsformer henger tett sammen med sterk utdanningsledelse, som omtales i punkt 4.

I vårt samarbeid med UiT har vi sett betydningen av at UiT – Det Helsevitenskapelige fakultet, har etablert en egen enhet for Helsefaglig pedagogisk utvikling (HELPEP).

Lærerstaben, det være seg i klinikken hos praksisveiledere eller på grupperommet og forelesningssalen, må ha påfyll av pedagogisk kompetanse for at man skal få til en bred utvikling av læringsformene. Den satsingen som gjøres med rammer og ressurser for pedagogisk utvikling har betydning for helseforetaket, som henter praksisveilederopplæring fra UiT.

Generelt ser vi behov for et kunnskapsløft innen IKT blant undervisningspersonell. En satsing på dette i UH sektoren vil påvirke helseforetaket positivt, da mange av våre ansatte også er ansatt i undervisningsstillinger i universitetet (bistillinger el. kombinerte stillinger).

- Vi anbefaler at UH-sektoren har spissede didaktiske/pedagogiske enheter innen langt flere fag
- Vi anbefaler at det gjøres et IKT løft for ansatte i UH-sektoren, slik at nye kvalitetstiltak lettere lar seg gjennomføre.

3) Vi må skape en kvalitetskultur og en tydelig utdanningsledelse

UNN-HF har hatt ansatt med i prosessen med å revidere studieprogrammet i medisin ved UiT. I dette arbeidet har også studentrepresentanter hatt en sentral plass i alle ledd. Erfaringene fra dette arbeidet viser at man ikke kan overvurdere betydningen av å ha aktive studentrepresentanter og representanter fra tjenestene med i studieplanarbeidet, og at disse faktisk blir lyttet til.

Helseforetaket støtter satsingen med å heve status for utdanningsvirksomheten. Spesialisthelsetjenesten har som formål å drive pasientbehandling, utdanning av helsepersonell, forskning og opplæring av pasienter og pårørende. Innad i helseforetaket ser vi utfordringer knyttet til å finne den riktige balansen mellom kjerneoppgavene. Behovet for tilrettelegging for undervisning i klinikk versus sterkt fokus på pasientbehandling gir lite rom for ønsket utvikling av utdanningsvirksomheten.

- Vi anbefaler et jevnt sterk fokus på utdanningskvalitet, gjennom satsning på pedagogiske/didaktiske enheter.

4) Vi må integrere studenten i det akademiske fellesskapet

Studentforskning i form av bacheloroppgaver og masteroppgaver, har vært diskutert i Felles utdanningsutvalg mellom UNN og UiT. Det er ønskelig å få gjennomført flere studentoppgaver i helseforetaket, men vi har begrenset kapasiteten og kompetanse til denne typen veiledning.

Vi anbefaler at veiledningskompetansen i klinikk økes gjennom sentrale tiltak foreslått i UHR rapport Kvalitet i praksis. Gjennom dette kan Helseforetakene i større grad avsett ressurser med rett kompetansen til å ivareta oppdrag med veiledning av bachelor- og masteroppgaver, i tillegg til praksisveiledning.

(http://www.uhr.no/documents/praksisprosjektet_sluttrapport.pdf)

5) Vi må sikre samspill med arbeidslivet

For helseutdanningene er samspille mellom arbeidsliv og utdanning historisk gjennom praksisperiodene.

Kvalitet og relevans i praksisstudiene er gjennomgått og vurdert bredt gjennom UHR's praksisprosjekt, hvor helseforetakene har vært deltagende.

- Vi anbefaler at forslagene til tiltak som der presenteres, iverksettes.

I samarbeidet har vi erfart at sektorkravene til hhv helse og utdanning ikke alltid er like lett å imøtekomme samtidig. Et eksempel er samhandlingsreformen og tilhørende stortingsmelding «Utdanning for velferd» med ønske om tverrprofesjonell samarbeidslæring (TPS); det krever at man får koordinert flere utdanninger, får lært opp lærerne i hvordan veilede TPS grupper, og får innpass i egnet praksisarena i helsetjenesten.

Et annet eksempel er helsetjenestens behov for videre og etterutdanning for sine ansatte, sett opp imot UH-sektorens behov for strukturerte studieforløp som skal ende opp i en bachelor-, master eller PHD grad (Bolognaprosessen) og med klar innretning mot et yrke (Kvalifikasjonsrammeverket)

- Vi anbefaler at arbeidet med «Utdanning for velferd» fortsatt holdes høyt.
- Vi anbefaler at UH-sektoren får insentiver til å tilby utdanning/kurs tilpasset helsetjenestens behov og som på en fleksibel måte kan anvendes i senere bachelor- eller mastergrader.

I forhold til samhandling med kommunene og utvikling av tverrprofesjonell samarbeidslæring, ser helseforetaket med bekymring på den manglende utvikling i bruk av primærhelsetjenesten som læringsarena for studenter. UH-sektorens samarbeid med arbeidslivet må videre styrkes ved at primærhelsetjenesten får en «sørge for» ansvar for utdanning, på lik linje med spesialisthelsetjenesten.

- Det økonomiske utdanningstilskuddet som tilkommer helseforetakene fra HOD, må finne sin parallell i kommunene og primærhelsetjenesten.

Øvrige innspill

- Vi oppfordrer til at NOKUTs kvalitetsstimulerende tiltak (utdanningsprisen og tildeling av senter for fremragende utdanning(SFU)) blir delt opp i «bransjer». Vi ser at omfattende utviklingsarbeidet vi har vært involvert i med UiT, som representerer store kvalitetsløft og svarer på samfunnsoppdraget innen helse, ikke vinner frem i konkurranse om NOKUTs utdanningspris. Prisen har gjennomgående gått til langt smalere miljøer.
- Vi er vitner til en unødvendig sløsing med utdanningsressurser når studenter kan benytte studieplass i ernæringsfysiologi eller odontologi, som en inngang til medisinstudiet (avbrutt profesjonsutdanning gir poeng ved opptak til ny utdanning). Studieplassen som forlates, lar seg ofte ikke fylle med nye studenter. Vi anbefaler at man tar en ny gjennomgang av lovverket for om mulig å forhindre denne ressursbruken.

- Spesialistutdanning i Norge; For spesialisthelsetjenesten er tilgangen på spesialistkompetanse like viktig, eller viktigere enn tilgangen på master- eller PHD kompetanse. Spesialistutdanning innen helse er ulikt bygget opp, finansiert, organisert og kvalitetssikret fra profesjon til profesjon.
 - For legespesialister legges utdanningen nå om og helseforetakene (arbeidsgiver) får et større ansvar. Denne omleggingen medfører blant annet at det er arbeidsgivers behov for kompetanse som styrer utdanningskapasiteten i de ulike spesialitetene.

En mer ens organisering av spesialistutdanning kan gi myndighetene bedre styring med utdanningskapasiteten og dermed tilgangen på spesialister.

Med vennlig hilsen

Hege Persson
Avdelingsleder Klinisk utdanningsavdeling

Elin Benedikte Skog
Regional koordinator, LIS-utdanning